

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Święto Niepodległości Kazachstanu
- Wielka Orkiestra w Świdwinie
- Hyundai dla dzielnicowych
- Dziki Zachód
- Memoriał Moskalewicz
- Kołędowali w Świdwinie i Toruniu
- Bale karnawałowe

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2018, nr 217/218

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI KAZACHSTANU

W trakcie bankietu wydanego przez Jego Ekscelencję **Margulana Bajmukhana** na pamiątkowej fotografii z gospodarzem przyjęcia oraz kazachskimi artystami uwieczniłmy prezesa Marszałek Publishing Group dr. **Adama Marszałka**. K.T.

ORKIESTRA GRAŁA W ŚWIDWINIE

26
2018 FINAL

SZTAB #3756 ŚWIDWIN

33 748, 44 zł

Świdwiński sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy zasilil konto akcji imponującą kwotą ponad 33 tysiące zło-

tych. W tym roku padł zatem kolejny rekord. Świdwińską tradycją stały się już występy kabaretowe na dzień przed finałem. W tym roku zaprezentował się Kabaret K2. Na scenie wystąpili: grupa Jagody z Przedszkola „Pod Topolą”, Świdwińska Orkiestra Dęta, Klub Tańca Omen, Szkoła Tańca Iskra, Ognisko Baletowe z Kołobrzegu, wokaliści: Rafał Nizioł, Emilia Mamak, Oliwia Dombek, Świetliki, Julia Mazurkiewicz, Michał Wąsowicz-Piekarski oraz zespół One Future. Odbył się również pokaz sztucznych ogni. Wśród ofiarodawców był burmistrz **Jan Owsiak**, który przeznaczył na licytację zestaw piśmienniczy.

WOJSKOWA WIGILIA

W trakcie spotkania opłatkowego kadry i pracowników świdwińskiego garnizonu dowódca 1. SLT płk **Ireneusz Starzyński** oraz pełniący obowiązki d-cy 21. BLT ppłk **Tomasz Chukowski** złożyli życzenia świąteczne. G.Sz. P.M.

DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI KAZACHSTANU W REGENCIE

JE Margulan Bajmukhan,
Ambasador Kazachstanu

Z okazji Święta Niepodległości Kazachstanu ambasador tego kraju w Polsce JE **Margulan Bajmukhan** wydał uroczyste przyjęcie w warszawskim hotelu Regent, w którym uczestniczyło kilkuset przedstawicieli świata polityki, kultury, nauki i biznesu oraz liczna grupa dyplomatów różnych państw akredytowanych w Polsce. W przemówieniu wygłoszonym piękną polszczyzną Pan Ambasador podkreślił silne związki swojego kraju z Polską. Za szczególnie cenny uznał dynamiczny wzrost obrotów handlowych między obu państwami. Reprezentujący polski rząd wiceminister spraw zagranicznych **Bartosz Cichocki** podkreślił duże znaczenie wizyt prezydenta **Nursultana Nazarbajewa** w Polsce oraz prezydenta **Andrzeja Dudy** w Kazachstanie. Zacieśnieniu polsko-kazachstańskiej współpracy będą też służyć uruchomione przez Polskie Linie Lotnicze LOT bezpośrednie połączenia z Warszawy do Astany i Almaty.

Bartosz Cichocki,
wiceminister

Wśród gości znaleźli się m.in.: prof. **Tadeusz Bodio**, **Jacek Kluczkowski**, były ambasador RP w Kazachstanie, **Stanisław Wziątek**, JE **Xu Jian**, ambasador ChRL w Polsce, **Bakhrom Babaev**, Chargé d'Affaires Uzbekistanu, dr **Adam Marszałek**, prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku, **Jacek Piechota**, prezes Polsko-Ukraińskiej Izby Gospodarczej, **Janusz Piechociński**, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej Polska-Azja, **Sławomir Majman**, ekspert ds. inwestycji zagranicznych, **Mateusz Komorowski**, prezes Międzynarodowego Instytutu Społeczeństwa Obywatelskiego.

J.M.-K.

SPOTKANIE SEKRETARZY KONGRESU

W siedzibie Towarzystwa Azji i Pacyfiku odbyło się pierwsze w nowym roku spotkanie sekretarzy V Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. Głównymi tematami zebrania były stan przygotowań do tego największego w środkowowschodniej części Europy wydarzenia naukowego oraz plan działania na kilka najbliższych miesięcy. W spotkaniu, które prowadził dr **Adam Marszałek**, uczestniczyli: **Iwona Nadolska-Bartosiak** – dyrektor Wydawnictwa Adam Marszałek oraz sekretarze (od lewej): **Kamila Rezmer**, **Agnieszka Zakościelna**, **Daria Ostrowska**, **Ahmet Burak**, **Karolina Targus**, **Katarzyna Amrozy** i **Natalia Gburzyńska**. V Kongres odbędzie się w Toruniu w dniach 9–11 maja 2018 roku.

K.T.

WYDAWNICTWO ADAM MARSZAŁEK SPONSOREM ROKU PREZES I AMBASADOR

fot. Wojciech Szabelski

Zwycięzcą XVI Plebiscytu na Sportowca Torunia 2017 Roku został koszykarz **Aleksander Perka**. Wśród laureatów znalazło się także Wydawnictwo Adam Marszałek, któremu przyznano tytuł Sponsora Roku. Kapituła doceniła wsparcie udzielane przez naszą oficynę żużlowcom Get Well Toruń, hokeistom NESTA Mires Toruń, piłkarzom dwóch drużyn futsalowych występujących pod nazwami Wydawnictwo Adam Marszałek oraz Time Marszałek Group, a także piłkarzom Mustanga Ostaszewo.

K.G.

O możliwościach wznowienia współpracy Wydawnictwa z Ambasadą Serbii w Warszawie rozmawiał prezes dr **Adam Marszałek** z ambasadorem tego kraju w Polsce **Nikołą Zurovacem**.

Z.E.

BAL MARSZAŁKA NA JORDANKACH

Wielkim wydarzeniem towarzyskim był VI Bal Marszałka. Zgromadził on ponad 500 gości, którzy oprócz udziału w szampańskiej zabawie aktywnie uczestniczyli w licytacjach, z których dochód został przeznaczony na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Grabiu, Domu Dobrego Pasterza dla Samotnych Matek w Żołędowie, a także na rzecz polskich misji niosących pomoc potrzebującym w Indonezji i Zambii.

Jedną z gwiazd wieczoru był **Krzysztof Respondek**, który wraz z siostrami oraz marszałkiem **Piotrem Calbeckim** i prezydentem **Michałem Zaleskim** podziękował uczestnikom balu za ich szczodrość.

Przy stoliku prezydenckim zasiedli **Krystyna i Zbigniew Fiderewiczowie**, **Danuta i Jerzy Bańkowscy**, **Jadwiga i Jerzy Łukaszewiczowie**, **Halina i Adam Marszałkowie** oraz **Mirosława Gajek**.

W eleganckich muchach zaprezentowali się marszałkowie **Piotr Calbecki** i **Adam Marszałek** oraz prezydenci **Michał Zaleski** i **Marek Wojtkowski**.

Doskonałe humory dopisywały **Grażynie i Wojciechowi Sobieszakom**, **Danucie i Markowi Jackowskim**,

Krystynie i Jarosławowi Józefowiczom, **Tadeuszy i Bogusławowi Byszewskim**,

Barbarze i Ryszardowi Boberom oraz **Halinie Marszałek**.

Gospodarze balu **Jagna i Piotr Calbeccy** zaprosili do swojego stolika księży biskupów **Andrzeja Suskiego** i **Wiesława Śmigła**.

Gościem honorowym balu była reprezentująca ambasadora Indonezji **Lira Amalia Sucihati Sudradjat**, której towarzyszył mąż **Pan Hardyanto** oraz dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego **Sylwia Tubielewicz-Olejniki**.
H.M.

JUBILEUSZ 50-LECIA INSTYTUTU NAUK POLITYCZNYCH UW

Dyrektor Instytutu Nauk Politycznych UW
dr hab. **Ewa Maria Marciniak**

Nasz Instytut jest najstarszym i największym politologicznym ośrodkiem akademickim w Polsce. Kadra INP to zespół cenionych profesjonalistów i praktyków mogących poszczycić się wieloma znaczącymi publikacjami w skali krajowej i międzynarodowej. Pracownicy Instytutu brali udział w tworzeniu konstytucji i najważniejszych ustaw reformujących system polityczny. Ich doświadczenie doceniają media, zapraszając ich do komentowania istotnych wydarzeń na scenie politycznej. Od wielu lat przodujemy w niezależnych rankingach uczelni wyższych jako lider w kategorii „Politologia”. Sukces zawdzięczamy nie tylko profesjonalnej kadry naukowej i pracownikom administracyjnym, ale również dostosowaniu oferty edukacyjnej do dynamicznie zmieniających się wymogów rynku pracy. Instytut prowadzi kształcenie na trzech kierunkach: politologii, bezpieczeństwie wewnętrznym oraz studiach euroazjatyckich. Przygotowuje naszych studentów do pracy w korporacjach, mediach, administracji państwowej i ośrodkach analityczno-badawczych. Program nauczania kładzie szczególny nacisk na rozwój kreatywności, samodzielności i umiejętności swobodnego poruszania się w systemie politycznym i społeczno-gospodarczym państwa oraz w środowisku międzynarodowym.

Pod koniec 2017 roku jubileusz 50-lecia obchodził Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Zgromadził on kilkuset przedstawicieli świata nauki, kultury i polityki z Polski oraz z zagranicy. Imprezie towarzyszyła konferencja naukowa oraz zjazd absolwentów Instytutu.

fol. Michał Radochoński

Dyrektor INP prof. **Ewa Maria Marciniak** wita rektora UW prof. **Marcina Pałysa** oraz dziekana WNPiSM prof. **Stanisława Sulowskiego**.

Wśród gości byli m.in.: prof. **Arkadiusz Żukowski**, prezes Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, prof. **Stanisław Michałowski**, rektor UMCS, prof. **Joanna Marszałek-Kawa**, prezes Wydawnictwa Adam Marszałek,

prof. **Tadeusz Dmochowski**, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UG, prof. **Iwona Hofman**, dziekan Wydziału Politologii UMCS, prof. **Tadeusz Bodio**, dr **Bartłomiej Biskup**.

Prof. **Roman Kuźniar** przemawia w asyście prof. **Ewy Marii Marciniak**, dyrektora INP, i prof. **Stanisława Sulowskiego**, dziekana WNPiSM.

Prof. **Ewa Maria Marciniak** w towarzystwie profesorów: **Romana Kuźniara**, **Agnieszki Łukasik-Tureckiej**, **Jarosława Macały** i **Jarosława Noconia**.

Toast za pomyślność Instytutu spełnili profesorowie: **Joanna Marszałek-Kawa**, **Wojciech Alberski**, **Mariusz Kolczyński** oraz **Alicja Stępień-Kuczyńska**.

MARZAŁEK MANNERHEIM W TORUNIU

Z inicjatywy **Tadeusza Pajaka** konsula honorowego Finlandii w Toruniu, została zorganizowana na toruńskim uniwersytecie wystawa poświęcona postaci architekta fińskiej niepodległości marszałka Carla Gustafa Emila Mannerheima. Ten wybitny oficer, a później polityk przez siedem lat przebywał w Polsce i przyjaźnił się z wieloma polskimi arystokratami. Był również marszałkiem Józefa Piłsudskiego, z którym spotkał się w Warszawie. Jak podkreślali twórcy wystawy w czasie II wojny światowej jako prezydent Finlandii pomógł wielu Polakom w uzyskaniu fińskich wiz, dzięki którym mogli oni opuścić okupowane polskie ziemie i uniknąć niemieckich i sowieckich represji.

Konsul **Tadeusz Pajak**, otwierając wystawę w towarzystwie dyrektora Biblioteki Głównej UMK dr. **Krzysztofa Nierzwickiego**, odczytał list, który do twórców wystawy, jej organizatorów i uczestników spotkania skierowała ambasador Finlandii w Polsce **Hanna Lehtinen**.

KOLACJA Z BRAĆMI MIAO

Na zaproszenie Wydawnictwa przebywał w Toruniu prof. **Miao Yanbo** z Pekinu. Po rozmowach z kierownictwem naszej oficyny prezes **Halina Marszałek** wydała na jego cześć kolację, w której uczestniczyli małżonka Pana Profesora **Izabela** oraz studiujący w Toruniu jego młodszy brat **Janek Miao**. K.S.

NOWE PORZĄDKI W TOWARZYSTWIE

O sytuacji w Towarzystwie Przyjaźni Polsko-Chińskiej w przedniu walnego zgromadzenia rozmawiali w Warszawie członkowie Zarządu Głównego oraz przedstawiciele oddziałów. Wokół przewodniczącej ZG **Agnieszki Wu-Skawińskiej** stanęli: **Rafał Ciolek**, **Jacek Magnuszewski**, **Krzysztof Pelc**, **Tomasz Schneider**, **Marcin Wielondek**, **Tomasz Zabrocki**, **Marceli Burdelski**, **Jerzy Kandziora**, **Przemysław Worek**, **Adam Olechowski** i **Adam Marszałek**. A.M.

Piękny wykład o relacjach polsko-fińskich w okresie poprzedzającym II wojnę światową oraz dzielnej postawie Finów w czasie tej wojny wobec agresji sowieckiej zaprezentował wicewójewoda kujawsko-pomorski **Józef Ramlau**. Głos zabrali również wiceprezydent Torunia **Andrzej Rakowicz** oraz wicestarosta **Andrzej Siemianowski**.

W rozmowach kulturalnych konsul honorowy Peru dr **Stanisław Rakowicz** oraz prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** gratulowali konsulowi **Tadeuszowi Pajakowi** oraz wspierającej go małżonce **Iwonie** zorganizowania tej interesującej wystawy.

K.T.

NOWE KSIĄŻKI O BEZPIECZEŃSTWIE

W ramach dynamicznie rozwijającej się serii wydawniczej Education for Safety ukazały się trzy nowe pozycje książkowe. Redaktorem naukowym pierwszej z nich, zatytułowanej *Podsystem niemilitarny w przygotowaniach obronnych Rzeczypospolitej Polskiej*, jest prof. **Zbigniew Ścibiorek**. Dwie kolejne zredagowała znakomita uczona prof. **Barbara Kaczmarczyk**. Walory tych prac potwierdzili ich recenzenci profesorowie **Bernard Wiśniewski**, **Janusz Falecki** i **Robert Socha**. Ich zdaniem książki te mają wysoki walor poznawczy i użyteczny. Podkreślili również, że problem bezpieczeństwa na trwale zagościł we współczesnym dyskursie politycznym. Zdaniem prof. Roberta Sochy: „To problem ważki, szczególnie dziś, kiedy zmierzyć się trzeba z wyzwaniami i zagrożeniami związanymi z migracją. Migracją w skali nieodnotowanej od wielu lat. Migracją będącą zjawiskiem, z którym uporać się muszą naukowcy oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo państwa, regionu i społeczności lokalnych”. Zapraszamy Państwa do lektury. K.G.

PROMOCJA MSZAŁÓW NA UNIWERSYTECIE

Z inicjatywy ks. prof. **Dariusza Koteckiego**, dziekana Wydziału Teologicznego UMK, oraz prof. **Joanny Marszałek-Kawy**, prezes Wydawnictwa Adam Marszałek, odbyła się promocja książki *Rękopiśmienne mszały przedtrydenckie. Katalog sumaryczny* w opracowaniu ks. bp. dr. **Andrzeja Suskiego**. Dzieło zaprezentował ks. prof. **Krzysztof Konecki**, podkreślając wielki wysiłek, jaki włożył Autor w przygotowanie katalogu mszałów, oraz wysoki poziom edytorski publikacji zagwarantowany przez Wydawnictwo Adam Marszałek. Gratulacje Księdzu Biskupowi złożyli: prezydent Torunia **Michał Zaleski**, wicewojewoda **Józef Ramlau** oraz prorektor UMK prof. **Wojciech Wysota**.

Nowy ordynariusz toruński ks. bp **Wiesław Śmigiel** podkreślił wysoki poziom dzieła oraz podziękował ks. bp. Andrzejowi Suskiemu za pełnienie funkcji ordynariusza diecezji toruńskiej od momentu jej powstania w 1992 roku. Dr **Adam Marszałek**, prezes Marszałek Publishing Group, przypomniał, że jest to już drugi tom serii Fontes Scrutari wydawanej we współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jego rektor prof. zw. dr hab. **Andrzej Tretyn** uznał, że stworzenie tej serii razem z Papieskim Uniwersytetem Laterańskim w Rzymie, Uniwersytetem Nawarry w Pampelunie oraz Wydawnictwem Adam Marszałek przyczyni się do jeszcze lepszej promocji toruńskiej uczelni, grodu Kopernika i województwa kujawsko-pomorskiego.

Ks. bp Andrzej Suski podziękował władzom UMK, Torunia i województwa oraz Wydawnictwu Adam Marszałek za wsparcie wydania tego bardzo obszernego tomu. Wyrazy podziękowania skierował również do sprawującego nadzór nad procesem wydawniczym redaktora **Pawła Jaroniaka**. Zapowiedział jednocześnie, że jeszcze w tym roku będzie gotowy do wydania tom trzeci.

H.M.

Kwiaty od prezydenta **Michała Zaleskiego**.

Prorektor prof. **Wojciech Wysota** deklaruje wsparcie UMK dla kolejnych tomów serii.

Gratulacje wicewojewody **Józefa Ramlaua**.

Uczestnicy promocji na pamiątkowej fotografii: prof. **Zbigniew Karpus**, **Bożena Kaszubowska**, ks. bp **Wiesław Śmigiel**, wicewojewoda **Józef Ramlau**, ks. dziekan **Dariusz Kotecki**, **Halina Marszałek**, ks. bp **Andrzej Suski**, **Grażyna Karkosik**, **Małgorzata Kawka** oraz **Mirosława Gajek**.

Na promocji obecni byli także: prof. **Włodzisław Karaszewski**, ks. prof. **Jerzy Bagrowicz**, poetka **Małgorzata Musiałowska**, ks. prałat **Jarosław Kwaśniewski**, red. **Anna Głos** oraz prof. **Andrzej Jemiołkowski**.

H.M.

BAL DUCHA W DWORZE ARTUSA WIERSZE O ZWIERZĘTACH

Fot. Wojtek Szabelski

W toruńskim Dworze Artusa odbyła się XIX edycja Balu Ducha. Patronat nad nim objął prezydent **Michał Zaleski**. Tradycyjnie uczestnikami Balu – świetnie prowadzonego przez **Jacka Beszczyńskiego** – byli: **Dagna i Piotr Calbeccy, Barbara i Ryszard Boberowie, Krystyna i Zbigniew Fiderewiczowie, Jadwiga i Jerzy Łukaszewiczowie, Danuta i Jerzy Bańkowsy, Maria i Zbigniew Witkowsy,**

Jolanta i Sławomir Molusowie, Halina Marszałek, Krystyna Zaleska, Mirosława Gajek, Agnieszka Bednarek i Lukasz Wojnowski.

K.G.

Z interesującą propozycją wydania tomiku wierszy zatytułowanego *Zwierzęta. Wiersze dla dzieci* gościła w Wydawnictwie MADO **Mirosława Irena Waszak** z Radziejowa. W rozmowie z redaktorem **Pawłem Sołtysińskim** przedyskutowała warunki edycji. Zaproponowała, żeby ilustracje do książki przygotował zaprzyjaźniony z nią artysta **Mateusz Kwiatkowski**. W rozmowie uczestniczył także **Bronisław Waszak**, małżonek Autorki.

P.S.

O WSPÓŁPRACY Z „NOWOŚCIAMI”

O możliwości nawiązania współpracy pomiędzy Wydawnictwem Adam Marszałek a toruńskimi „Nowościami” i „Expressem Bydgoskim” rozmawiały dyrektor **Iwona Nadolska-Bartosiak** i reprezentująca oba tytuły prasowe **Michalina Kolano**.

K.G.

KOLEĐY DĘBLIŃSKICH LICEALISTÓW PODZIĘKOWANIA OD IGORA

Noworoczny koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu uczniów Ogólnokształcącego Liceum Lotniczego DYWIZJON 32 z Dębłina mogliśmy oglądać na scenie Klubu 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego dzięki zaproszeniu dowódcy 1. SLT płk. dypl. pil. **Ireneusza Starzyńskiego**. Licealiści przy wsparciu (gościnnie) trzech młodych i zdolnych nieumundurowanych wokalistek z Kazimierza Dolnego pod kierownictwem **Andrzeja Królikowskiego** przedłużyli uczestnikom koncertu świąteczną atmosferę.

Tekst i foto: Wiesław Gasek

Po zakończeniu udanego dla siebie sezonu czołowy polski junior **Igor Kopeć-Sobczyński** odwiedził wraz z ojcem **Sławomirem** siedzibę Wydawnictwa, aby podziękować kierownictwu Marszałek Publishing Group, reprezentowanemu przez dr. **Daniela Kawę**, za wsparcie udzielone w trakcie sezonu. Do najważniejszych sukcesów młodego żużlowca w 2017 roku należy zaliczyć brązowe medale zdobyte w Drużynowych Mistrzostwach Polski Juniorów oraz w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski Par Klubowych. Dr Daniel Kawa zadeklarował wsparcie Wydawnictwa także w bieżącym roku.

K.G.

JUBILEUSZ STOWARZYSZENIA ARTYLERZYSTÓW

Bogaty program miały uroczystości zorganizowane z okazji 5-lecia Stowarzyszenia Artylerzystów Polskich, które odbyły się w Toruniu. Zainauguował je koncert w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Symfonicznej, która wykonała utwory Ignacego J. Paderewskiego, Fryderyka Chopina, Mieczysława Karłowicza i Stanisława Moniuszki. Druga część uroczystości odbyła się w Forcie IV. Rozpoczęło ją otwarcie wystawy „Wojsko Polskie Pomorza i Kujaw”.

Silną grupę wśród gości stanowili generałowie, których uwieczniliśmy na fotografii razem z wiceprezydentem Torunia **Zbigniewem Fiderewiczem** oraz prezesem Stowarzyszenia płk. **Romanem Kłosińskim**: gen. bryg. **Edward Pawlica**, gen. bryg. **Marian Kolczyński**, gen. bryg. **Antoni Skibiński**, gen. bryg. **Franciszek Kochanowski**, gen. bryg. **Andrzej Piotrowski** oraz gen. bryg. **Krzysztof Mitrega**.

Wśród zaproszonych znajdowała się grupa stacjonujących w Toruniu żołnierzy amerykańskich z Batalionu Artylerii pod dowództwem płk. **LTC Leightona W. Anglina Sr.** Towarzyszyła im dyrektor Departamentu Urzędu Marszałkowskiego **Sylwia Olejnik-Tubilewicz**.

K.G.

MARZAŁEK, ADMIRAŁ I PUŁKOWNICY

O dotychczasowej i przyszłej współpracy z prezesem **Adamem Marszałkiem** rozmawiali goście w Wydawnictwie wybitni oficerowie i uczeni: płk prof. dr hab. **Bogdan Szulc**, admirał prof. dr hab. **Antoni Komorowski** oraz płk prof. dr hab. **Maciej Szczurowski**. Wszyscy Panowie zadeklarowali swój aktywny udział w przewidzianym na maj V Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim.

I.N.-B.

ROZMOWY O PRZYSZŁOŚCI CZASOPISM NAUKOWYCH

W Wydawnictwie **Adam Marszałek** po raz kolejny dyskutowano o przyszłości i możliwościach rozwoju czasopism naukowych. Tym razem spotkanie dotyczyło półrocznika „The Peculiarity of Man”, a uczestniczyli w nim: dyrektor Wydawnictwa **Iwona Naldolska-Bartosiak**, redaktor naczelny pisma dr **Ryszard Stefański**, członek Rady Naukowej prof. **Oleg Leszczak** oraz sekretarz i redaktor prowadzący **Szymon Gumienik**. Poza planami rozwoju periodyku rozmawiano też o jego poszczególnych działach i finalizacji numerów z bieżącego roku.

D.K.

PREZES Z REKTOREM O KONGRESIE

W trakcie wrześniowego spotkania z dr. **Adamem Marszałkiem**, prezesem Towarzystwa Azji i Pacyfiku, JM prof. dr hab. **Andrzej Tretyń**, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, zadeklarował objęcie patronatu nad V Międzynarodowym Kongresem Azjatyckim. Kontynuacją rozmów z władzami UMK na temat organizacji tego wydarzenia było spotkanie z prof. dr hab. **Wojciechem Wysotą**, prorektorem ds. współpracy z zagranicą i otoczeniem gospodarczym, oraz **Karoliną Chojnacką**, kierowniczką Działu Współpracy Międzynarodowej UMK. Pan Rektor zapewnił o aktywnym zaangażowaniu pracowników Uniwersytetu w przygotowanie piątej edycji Kongresu.

K.T.

PREZES I DYREKTOR U DZIEKANA

O projekcie ustawy dotyczącej szkolnictwa wyższego z dziekanem Wydziału Nauk Politycznych UW prof. **Stanisławem Sulowskim** rozmawiali prof. **Joanna Marszałek-Kawa**, kierownik Katedry Systemu Politycznego RP UMK, oraz prof. **Mariusz Kolczyński**, dyrektor Instytutu Politologii Uniwersytetu Śląskiego.

W.K.

SPOTKANIE POKOLEŃ Lekcja z Września '39

Już od kilku lat w powiecie świdwińskim organizowane są spotkania seniorów, tj. ludzi, którzy przeżyli II wojnę światową, z młodzieżą, przeważnie szkolną. W tym roku, 5 października, takie spotkanie odbyło się w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym im. Jana Pawła II w Rzepczynie. Prowadzenie tego ośrodka powierzono salezjanom. Jego dyrektorem jest ks. **Artur Dylewski**.

Zadaję sobie pytanie: „Co to daje?”. Wbrew skromności sam udzielę odpowiedzi. Nie jest moją przyczyną, że urodziłem się w tym czasie i musiałem przeżyć jedną z najokrutniejszych wojen w dziejach ludzkości. Dlatego też czuję wewnętrzną potrzebę, aby mówić głośno dla potomnych, że na wojnie giną żołnierze walczących stron, a śmierć jest czymś normalnym, jest „owocem” wojny. Nie zawsze to, co działo się podczas II wojny światowej, jest powszechnie znane. Zabijano ludzi tylko dlatego, że byli innej rasy. Bo tak głosiła doktryna powstała w Niemczech na początku XX wieku, czyli nazizm – wprowadzony w życie przez największego bandytę wszech czasów Adolfa Hitlera.

Po zajęciu Polski w 1939 r. przez przeważające siły hitlerowskich Niemiec zaczęła się okupacja. Wszystko podporządkowano okupantowi. Utworzono obozy pracy przymusowej i obozy śmierci. Zabijano niewinnych i bezbronnych ludzi. Te tragiczne wydarzenia boleśnie dotknęły moją rodzinę i mnie osobiście. Zginął mój młodszy brat, a moja żona straciła obydwój rodziców. Osobiście zostałem zmuszony przez Niemców do morderczej pracy. Jako czternastolatek latem 1944 r. kopałem okopy w strefie przyfrontowej.

Ale wróćmy do spotkania. W czasie opowiadania łamał mi się głos. Nie mogłem tego normalnie opowiedzieć. Spoglądając ukradkiem na zebranych, zauważyłem współczucie, szczególnie ze strony chłopców z Ośrodka. Wzruszyłem się bardzo, kiedy po spotkaniu podeszło do mnie dwóch chłopców. Objęli mnie, prosząc o rozmowę. Bardzo chętnie zgodziłem się na to. Widziałem łzy w ich oczach. Byłem w ich wieku, gdy kończyła się wojna. Reasumując, odnoszę wrażenie, że spotkania z młodzieżą szkolną, a być może i ze starszymi, którzy nie zaznali skutków tej okrutnej wojny, są potrzebne. W tym miejscu chylę czoło przed wszystkimi, którzy przyczynili się do tego spotkania, a szczególnie przed: ks. **Arturem Dylewskim**, dyrektorem Ośrodka, **Romanem Kozubkiem** ze Starostwa, koordynatorem wszystkich spraw związanych ze spotkaniem, oraz **Małgorzatą Mikołajską**, nauczycielką języka polskiego, która przygotowała poruszający spektakl historyczno-muzyczny. Największe podziękowania składam wszystkim chłopcom za recytację i śpiew oraz zaproszenie nas do siebie.

Myślę, że było to ważne spotkanie, które dobrze wpłynęło na charakter chłopców i wzbogaciło ich wiedzę.

Franciszek Pośnik, rocznik 1930

SUKCES ŚWIDWIŃSKICH TENISISTÓW

30 grudnia odbył się w Koszalinie Sylwestrowy Turniej Tenisa Stołowego zaliczany do cyklu Grand Prix. W tych silnie obsadzonych zawodach wzięli udział zawodnicy ze Szczecina, Kołobrzegu, Koszalina, Słupska, Człuchowa, Lęborka, Szczecinka, Kościerzyny, Białogardu i Świdwina. Duży sukces w Turnieju odnieśli świdwinianie. Wśród amatorów zwyciężył nasz zawodnik **Dawid Zelek**, **Damian Szczerba** uplasował się na 4. pozycji wśród seniorów, a **Maciej Błażejczyk** był 6. wśród młodzików.

K.G.

ŚWIDWIŃSKA BALLADA

Moje miasto rodzinne
we mnie wciąż tkwi
to stąd droga życia
była walką o byt

Dziewczęce marzenia
pognały mnie w świat
choć ciągle tęskniłam
do świdwińskich tras

Wciąż jestem na zamku
jak zwykle w marzeniach
widzę Ciebie z kwiatami
u moich stóp

Pamiętam dokładnie
co mówiłeś mi tam
że odchodzisz na chwilę
że nie chcesz być sam

Spacery tam z Tobą
mają wciąż wielki czar
bo idziesz tam ze mną
pod rękę przez park

Zapewne już wnuki
kołyszysz do snu
we mnie nostalgia
bolesna jak wrzód

Gdzie jesteś
teraz
kto głodzi
Twą skroń

Jak dziwnie
to brzmi
gdzie jest teraz
Ona i On

Irena Knapik-Machnowska

Poetka, dziennikarka. Dzieciństwo i młodość spędziła w Świdwinie. Absolwentka UMCS w Lublinie. Debiutowała na łamach „Kamenny”. Autorka tomików wierszy. Pomysłodawczyni i współtwórczyni Salonu Literackiego.

DZIEŃ NAUCZYCIELA NA BAKIJSKIM UNIWERSYTECIE SŁOWIAŃSKIM

Dzień Nauczyciela jest jednym z tych świąt, które obchodzi się w wielu krajach. Zarówno na Bakijskim Uniwersytecie Słowiańskim, jak i na wszystkich uczelniach azerbejdżańskich kojarzy się przede wszystkim z kwiatami, które wdzięczni studenci wręczają swoim nauczycielom.

Dzięki JM prof. **Nurlanie Alijewej**, rektorowi BUS, na zaproszenie Uniwersytetu przybyło kilkudziesięciu emerytowanych nauczycieli, pracujących niegdyś na uczelni. W sali konferencyjnej przygotowano uroczysty poczęstunek. Pani Rektor przywitała gości, wymieniła zasługi każdego z nich i życzyła im krzepkiego zdrowia.

Uczestnikami spotkania byli również: prof. **Ziglinda Hartman** (Niemcy), prof. **Joanna Marszałek-Kawa** (Polska) i prof. **Danuta Plecka** (Polska). Nowa tradycja wszystkim się spodobała. Nie tylko zespół BUS, ale także zaproszeni goście bardzo ciepło wspominali ten szczególny dzień.

W trakcie pobytu w Baku prezes Wydawnictwa Adam Marszałek prof. dr hab. **Joanna Marszałek-Kawa** odbyła wiele spotkań z uczonymi Bakijskiego Uniwersytetu Słowiańskiego, z którym nasza oficyna prowadzi już wieloletnią współpracę. Do najważniejszych należała wizyta i przeprowadzone w jej trakcie rozmowy z JM prof. **Nurlaną Alijewą**, rektorem BSU. Pani Prezes zaprosiła delegację tego znakomitego uniwersytetu, na czele z Panią Rektor, do udziału w V Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim, który odbędzie się w Toruniu w dniach 9–11 maja 2018 r. Pani Rektor potwierdziła swój udział w tym ważnym międzynarodowym wydarzeniu naukowym.

K.S.

W ŚWIĄTECZNYM KLIMACIE MEDAL VIRCHOWA DLA MARIANA WISZNIEWSKIEGO

4 stycznia 2018 r. na Zamku w Świdwinie podczas Wieczoru Kolęd i Pastorałek został wręczony Marianowi Wiszniewskiemu w 70. rocznicę urodzin Medal Grona Sympatyków Rudolfa Virchowa.

Kolejny raz państwo **Agnieszka i Grzegorz Czarni** zorganizowali świąteczną imprezę dla swoich pracowników i ich rodzin. Zadbaliby o miłą atmosferę mimo niesprzyjającej pogody. Piękne akcenty bożonarodzeniowe wprowadziły wszystkich w świąteczny klimat.

Można było własnoręcznie złożyć drewnianą choinkę, wystrugać Mikołaja, zrobić świeczniki, kartki świąteczne i wiele innych atrakcyjnych motywów związanych ze świętami. Nad wszystkim czuwały „Elfy”. Dzieci chętnie zaglądały do zagrody ze zwierzętami.

Emilka Mamak i Julka Mazurkiewicz – uczennice z SP 1 – śpiewając kolędy, umilały ten wspaniały grudniowy dzień. Na zaproszenie gospodarzy wystąpił chór „Cantus” z Połączyna Zdroju i „Sones” ze Świdwina, pod kierunkiem **Bolesława Kurka**. Ten dzień przyniósł wszystkim odwiedzającym radość, a radość jest po to, aby się nią obdarowywać. Dzieląc się tą radością państwo Agnieszka i Grzegorz Czarni życzyli wszystkim Wesółych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku 2018.

Redakcja „Echa Świdwina” gratuluje pomysłu i cudownych przeżyć.

E.W.

Grono Sympatyków Rudolfa Virchowa jest nieformalnym stowarzyszeniem, które od kilku lat wnioskuje o odznaczenie osób przyczyniających się do upowszechnienia wiedzy o dawnych mieszkańcach Świdwina. W naszych sercach szczególnie zagościł Rudolf Virchow.

Medal Grona Sympatyków Rudolfa Virchowa jest wyróżnieniem symbolicznym. Nie jest bity w złocie czy srebrze. O jego wadze i szlachetności stanowią czcigodni laureaci, którzy bardzo starannie wylaniani są przez społeczną kapitułę ze świdwińskiej społeczności. Pierwszym laureatem w 2009 roku był ś.p. **Jacek Rożański**, kolejnymi zaś **Zbigniew Czajkowski, Zdzisława Rudnicka** oraz **Wiesław Wieczorek**.

W tym roku wybór padł na **Mariana Wiszniewskiego**, wieloletniego dyrektora Świdwińskiego Ośrodka Kultury i naczelnego redaktora „Gazety Świdwińskiej”. Wyróżnienie przyznano w uznaniu za jego ogromny wkład na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej oraz podnoszenie norm kulturowych i rozpowszechnianie pozytywnego wizerunku miasta Świdwin w kraju i za granicą.

Członkami kapituły są: **Ireneusz Litzbarski, Zofia Lewkowicz, Monika Babiak, Elżbieta Grabińska** i **Wiesław Wieczorek**. W laudacji zaprezentowano życiorys Mariana Wiszniewskiego oraz jego świdwińskie dokonania, wśród których najważniejsze były: organizowanie konkursów recytatorskich i wokalnych, Kaziuków Wileńskich i Dni Kultury Kresowej. Jako Dyrektor Świdwińskiego Ośrodka Kultury zainicjował igrze sobótkowe, pożegnanie choinek, zaduszki artystyczne, bitwę o krowę i wiele innych.

Za swoją działalność otrzymał liczne nagrody i odznaczenia resortowe, np. „Złoty Krzyż Zasługi”, „Zasłużony Działacz Kultury”, „Zasłużony Obywatel Ziemi Świdwińskiej”.

Anna Teresińska

DYSKUSJA O PRZYSZŁOŚCI SYSTEMÓW WYBORCZYCH

W grudniu 2017 roku odbyło się w Toruniu seminarium naukowe organizowane przez Redakcję „Polish Political Science Yearbook” i Centrum Studiów Wyborczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Wydarzenie, w którym uczestniczyło kilkunastu naukowców i ekspertów polskich i zagranicznych, poświęcone było wyzwaniom, z jakimi muszą mierzyć się obecnie twórcy systemów wyborczych. Obrady rozpoczęło wystąpienie prof. **Adama Szymańskiego** i **Wojciecha Ufla** poświęcone nadużyciom i fałszerstwom wyborczym.

Wielkie zainteresowanie wzbudziła także prezentacja prof. **Anny Rakowskiej-Treli**, w którym skomentowała proponowane przez parlamentarną większość zmiany ordynacji wyborczej w Polsce. W dyskusji o przyszłości wyborów uczestniczyli też redaktor zarządzający „Polish Political Science Yearbook” dr **Patryk Wawrzyński**, przedstawicielka Centrum Studiów Wyborczych dr **Anna Frydrych-Depka** oraz liczni badacze: dr **Małgorzata Babuła**, dr **Łukasz Jakubiak**, dr **Beata Słobodzian**, dr **Katarzyna Szwed**, dr **Maria Winclawska**, **Martyna Hoffman**, **Daniel Kerekes**, **Paulina Kruszyńska**, **Anna Kuleszewicz**, **Sławomir Szyszka** i **Hanna Wiczanowska**.

W „PIANO” FORTE ŚPIEWALI KOLĘDY

Mirosława Gajek była organizatorką wieczoru kolęd, w którym uczestniczyło kilkadziesiąt osób z Torunia i wielu innych miejscowości. Wśród gości byli: **Krystyna i Michał Zalescy**, **Halina i Adam Marszałkowie**, **Krystyna i Zbigniew Fiderewiczowie**, **Mariola i Mirosław Lenkiewiczowie**, **Danuta i Marian Frąckiewiczowie**, **Jagoda i Jerzy Łukaszewiczowie**, **Danuta i Jerzy Bańkowscy**, ks. prałat **Marek Rumiński**, **Anna i Łukasz Jarmoszewiczowie**, **Łukasz i Maksym Jarmoszewiczowie**, **Karolina Śmieszek** i **Jacek Rodziewicz**, **Maria Rodziewicz**, **Bruno Śmieszek**, **Patrycja i Jan Rodziewiczowie**, **Grażyna i Jan Kaczmarskowie**, **Renata i Roman Baranowscy**, **Barbara i Stanisław Filipiakowie**, **Joanna i Stanisław Marchlewscy**, **Grażyna i Dariusz Weynowie**, **Bożena i Krzysztof Bruziowie**, **Jolanta i Sławomir Molusowie**, **Krystyna i Tomasz Konowalscy**, **Ela i Maks Bukowianowie**, **Wiesława Królikowska**, **Dagmara i Cezary Bujnowscy**, **Teresa i Andrzej Dróżdźowie**, **Liliana i Roman Błaszakowie**, **Jacek Beszczyński**, **Maja Konowska**, **Teresa i Marian Kobuzowie**.

H.M.

WYDAWNICTWO WSPIERA TORUŃSKICH ŻUŻLOWCÓW

Podczas wizyty w siedzibie Wydawnictwa prezes KS Get Well Toruń **Ilona Terminińska** rozmawiała z dr. **Adamem Marszałkiem** o nowym sezonie żużlowym. Pani Prezes podziękowała za dotychczasowe wsparcie udzielone przez naszą oficynę toruńskim żużlowcom i otrzymała zapewnienie, że także w nadchodzącym sezonie WAM będzie sponsorowało drużynę KS Get Well.

K.G.

HYUNDAI DLA DZIELNICOWYCH

Pod koniec roku burmistrz **Jan Owsiak** wręczył świdwińskim policjantom kluczyki od nowego radiowozu. Zakup tego pojazdu jest efektem dobrej współpracy samorządu Świdwina oraz policji.

Nowe auto to odpowiednio oznakowany hyundai, który został uprzednio przystosowany do potrzeb policji. Kosztami zakupu samochodu (48 tysięcy złotych) podzielili się po równo: Komenda Główna Policji oraz samorząd miasta Świdwin. Wszyscy radni miejscy głosowali za udzieleniem takiej pomocy miejscowym stróżom prawa.

We wtorek 19 grudnia na terenie Komendy Powiatowej Policji odbyła się skromna uroczystość przekazania samochodu. Władze miasta reprezentowali: burmistrz **Jan Owsiak** oraz przewodniczący Rady Miasta **Henryk Kłaman**. Komendant powiatowej policji, inspektor **Piotr Krakowski**, nie ukrywał radości z nowego nabytku: – Gdyby nie pomoc ze strony miasta, nie byłoby tego samochodu – powiedział. – Radiowóz przyda się przede wszystkim naszym dzielnicowym na terenie Świdwina. Będą dzięki temu mogli szybciej dotrzeć do poszkodowanych. Burmistrz Jan Owsiak ma nadzieję, że współpraca z policją nadal będzie się dobrze układała: – Po raz pierwszy biorę udział w takiej uroczystości, ale nie po raz pierwszy miasto Świdwin dofinansowuje różnego rodzaju przedsięwzięcia służb mundurowych.

G.Sz.

PREZENT DLA PREZESA KS. TARNIOWY NA WIGILII

W roli listonosza wystąpił płk prof. dr hab. **Bogdan Szulc**, który przekazał prezesowi dr. **Adamowi Marszałkowi** bluzę z napisem XLIBRI zaprojektowaną przez **Oskara Zimowskiego**, studenta psychologii biznesu na Akademii Koźmińskiego, wcześniej łączącego naukę z pływaniem na Uniwersytecie Georgia Tech w Atlancie.

K.G.

Z PROFESORAMI O NOWEJ Ustawie

O projekcie nowej ustawy dotyczącej szkolnictwa wyższego z redaktorem naczelnym Time Marszałek Group dr. **Danielem Kawą** rozmawiali profesorowie **Wojciech Polak** i **Arkadiusz Czwolek** z Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Za szczególnie niepokojące uznali oni koncepcje dotyczące nowych zasad punktacji czasopism naukowych oraz propozycje ich podziału na dwie grupy.

D.K.

Ogromną siłą świąt Bożego Narodzenia jest ich powtarzalność, dzięki czemu mamy szansę na zaprzeczenie złym wydarzeniom i możliwość zacementowania nowego, dlatego co roku, łamiąc się opłatkiem, składamy sobie wiele dobrych życzeń. I tym razem przy świątecznych stołach, w blasku świec oraz przy dźwiękach kolęd seniorzy związkowcy powiedzieli sobie wiele pięknych słów. Wigilia to święto nadziei, święto każdego z nas. W ten wieczór wyszliśmy z wieczerzy z poczuciem, że spełniło się coś dobrego. W spotkaniu wigilijnym uczestniczył ksiądz **Roman Tarniowy**, a wieczór umiliły dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 2, śpiewając piękne kolędy pod kierunkiem **Iwony Luczków**.

E.W.

ALICJA DADACZ NAUCZYCIELEM NA MEDAL

Piękna, trudna i często niedoceniana jest praca pedagogiczna. Tym większą radością dla nauczyciela jest każde słowo uznania i potwierdzenie słuszności obranego kierunku pracy – takim potwierdzeniem jest również przeprowadzany w województwie zachodniopomorskim plebiscyt „Głos Dziennika Pomorza” Nauczyciel na Medal.

Rokrocznie plebiscyt promuje najaktywniejszych i najpopularniejszych nauczycieli naszego województwa. Wśród nagrodzonych nauczycieli znalazła się **Alicja Dadacz** – nauczyciel z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Świdwinie. Zwyciężyła ona na powiatowym szczeblu plebiscytu w wyniku głosowania przeprowadzonego wśród rodziców i rodzin uczniów SP 3. Laureatka w swojej pracy stara się zawsze sięgać po nowe rozwiązania, chętnie aranżuje działania, w których może uczestniczyć całe grono pedagogiczne. Jest osobą pogodną i życzliwą, pełną zaangażowania w to, co robi. Pani Alicji serdecznie gratulujemy tego prestiżowego wyróżnienia i życzymy dalszych sukcesów w pracy pedagogicznej i życiu prywatnym.

Katarzyna Kupiec

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

Denis Yessentayev,
Radca Ambasady Kazachstanu

prof. dr hab. **Jerzy Juchnowski**,
Uniwersytet Wrocławski

Li Chengyao,
II Sekretarz Ambasady ChRL

prof. dr hab. **Stanisław Sulowski**,
dzikan WNPiSM UW

XVII MEMORIAŁ IM. STEFANA MOSKALEWICZA

Tradycyjnie w połowie grudnia odbył się w Świdwinie XVII Turniej Piłkarski im. Stefana Moskalewicza. To wielkie piłkarskie święto zorganizował **Olgierd Moskalewicz**, były reprezentant Polski. Od lat memoriałowi towarzyszy także charytatywna licytacja. Jego współorganizatorami byli: Urząd Miasta Szczecin, Urząd Miasta Świdwin, Starostwo Powiatowe w Świdwinie, Urząd Miasta w Łobzie, Park Wodny „Relax” w Świdwinie, Grupa Azoty S.A., Grupa Azoty Police oraz Rodzina i Grono Przyjaciół Stefana Moskalewicza. Turniej wsparło wielu sponsorów.

Zwycięzcą Turnieju została drużyna Eksportowcy Szczecin przed Przyjaciółmi Gadochy I i Chrobrym Głogów. Świdwińska Spójnia skończyła turniej na 13. miejscu. W memoriale rozegrano 32 mecze, w których strzelono 137 bramek. Zespoły uczestniczące w Turnieju otrzymały puchary, a zawodnicy upominki. Najsympatyczniejszym trenerem został **Kazimierz Biela**. Nagrodę za najładniejszą bramkę otrzymał **Sacha Brunner** z Harkebrügge. Koronę króla strzelców przyozdobioną 7 diamentami symbolizującymi liczbę strzelonych goli odebrał **Bartosz Ława**. Najlepszym bramkarzem został **Grzegorz Otocki**, a za najlepszego zawodnika uznano **Wojciecha Lisowskiego** – obaj z Eksportowców Szczecin. Arbitrami zawodów byli: **Zbigniew Marczyk** – były sędzia międzynarodowy z Chodzieży, **Rafał Bukowski** i **Jarosław Maliszewski** – obaj ze Szczecina oraz **Mariusz Kricki**, **Sebastian Basiejko**, **Jacek Stasiak** i **Bogusław Tomicki** – wszyscy czterej ze Świdwina. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwał **Andrzej Schneider** – prezes Pomorskiej Ligi Oldbojów. Na imprezie od pierwszego gwizdka był obecny **Grzegorz Lato** – prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej w latach 2008–2012, dwukrotny medalista mistrzostw świata (III m-ce w 1974 i 1982 r.), dwukrotny medalista letnich igrzysk olimpijskich (złoty medal w 1972 r. i srebrny medal w 1976 r.) oraz król strzelców mistrzostw świata z 1974 r. Od rana odbył dziesiątki rozmów, rozdał setki autografów, był dosłownie rozrywany przy robieniu pamiątkowych zdjęć.

Na duży sukces organizacyjny memoriału zapracowali spikerzy **Marcin Tylutki** i **Rafał Polak**. Sposób prowadzenia imprezy i przygrywki muzyczne po pięknych akcjach piłkarskich i bramkach nadały jej profesjonalną oprawę.

Po imprezie wszyscy uczestnicy memoriałowych zmagani i zaproszeni goście spotkali się w Internacie Zespołu Szkół Rolniczych w Świdwinie na uroczystej kolacji. Tu odbyła się druga część licytacji sportowych pamiątek i gadżetów przekazanych przez zawodników reprezentacji Polski, piłkarzy i innych znanych polskich sportowców.

Uzyskane środki finansowe przekazane będą m.in. dla Domu Dziecka w Świdwinie, Szkolnego Ośrodka Wychowawczego w Rzepczynie, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, a także dla innych potrzebujących pomocy i pokrzywdzonych przez los.

Andrzej Schneider

POWIATOWA WIGILIA

Na wspólnym kolędowaniu i łamaniu się oplatkiem minęło tradycyjne spotkanie wigilijne w Powiecie Świdwińskim. Starosta Mirosław Majka oraz przewodnicząca Rady Powiatu **Danuta Malitowska** gościli zaproszonych w auli Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Wł. Broniewskiego w Świdwinie. Zaproszenie przyjęli m.in. członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego **Ryszard Mićko**, burmistrzowie, wójtowie i samorządowcy, dowódca 21. BLT w Świdwinie płk dypl. pil. **Karol Jędraszczyk**, komendanci Powiatowej Straży Pożarnej i Policji, przedstawiciele placówki Straży Granicznej w Kołobrzegu, dyrektorzy jednostek organizacyjnych, przedsiębiorcy, reprezentanci organizacji kombatanckich i pozarządowych. Spotkanie oplatkowe rozpoczęło się koncertem kolęd i pastorałek w wykonaniu młodzieży polskiej i ukraińskiej z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. St. Staszica w Połczynie-Zdroju, przygotowanym przez **Kingę Dolatowską** i **Joannę Tokarską**. Następnie przewodnicząca Rady Powiatu i starosta świdwiński powitali przybyłych i złożyli życzenia świąteczno-noworoczne. Życzenia do zebranych skierowali także członek Zarządu WZ **Ryszard Mićko** i burmistrz Połczyna-Zdroju **Barbara Nowak**, a wspólną modlitwę poprowadził ks. **Roman Tarniowy**. Następnie uczestnicy spotkania przełamali się oplatkiem, składając sobie serdeczne życzenia świąteczne i noworoczne.

G.Sz.

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

Burmistrz Jan Górski

DZIKI ZACHÓD

W historii naszego osadnictwa na zdobytych ziemiach, zwanych odzyskanymi, jest kilka białych, a właściwie czarnych plam. Są to tematy niełatwe. Wielu chciałoby do nich w ogóle nie wracać. Inaczej uważał ks. Zdzisław Zalewski, który w „Gościu Niedzielnym” z 1999 roku, w artykule pod westernowym tytułem Jak zdobywano Dzikie Zachód do tych spraw powrócił. Kanwą tego tekstu są wspomnienia Jana Górskiego, pierwszego burmistrza w powojennej już historii Świdwina – wówczas 34-letniego byłego jeńca wojennego i przymusowego robotnika. Burmistrz ten, zapraszany przez pierwszego po przemianach politycznych burmistrza Franciszka Paszela, gościł w Świdwinie kilkakrotnie. Z okazji jubileuszu 700-lecia otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta. Niestety, pierwszy władca naszego miasta odszedł już do Lepszego Świata. Odszedł, mając na zawsze w pamięci miejsce, którym kierował i w którym tworzył zręby polskiej administracji. Pamiętam jego opowieści, szczególnie tę o miejscowym krawcu, który spory zapas zgromadzonych na zamku flag hitlerowskich wykorzystywał jako podszewkę w szytych ubraniach. Zapobiegliwy rzemieślnik miał z tego powodu spore kłopoty – czujność rewolucyjna zdarza się w każdym systemie, nie tylko w III Rzeczypospolitej – został na krótko przez UB aresztowany i oskarżony o „szerzenie propagandy nazistowskiej”.

Odwiedziliśmy Bukowiec – pokazywał drzewa, które posadził, opowiadał o ludziach i zdarzeniach z tego pionierskiego okresu. Latem 1998 roku był honorowym gościem na Jubileuszu kapłaństwa ks. Czajkowskiego. Były to jego ostatnie odwiedziny w mieście, któremu był tak oddany. Oto obszerne fragmenty wspomnień burmistrza Jana

Górskiego spisane przez ks. Zalewskiego:

„Po zdobyciu miasta władzę przejęła delegatura Dowództwa Wojsk Polskich. Na jej czele stał Rosjanin w randze pułkownika. [...] Najważniejsze było rozstrzygnięcie, co wezmą Rosjanie, a co – dopiero powołane – polskie władze cywilne. [...] Najlepsze majątki ziemskie wzięło wojsko najpierw radzieckie, potem polskie. W końcu maja 1945 roku już było wiadomo, co przypadnie władzy polskiej, a co będzie zarządzane przez wojsko w ramach tzw. Pułku Rolno-Gospodarczego. [...] Górski znał okolicę, więc zajął się szukaniem nowych gospodarzy dla wsi. Polscy jeńcy czy robotnicy, którzy pozostali, byli mianowani sołtysami. Mieli zabezpieczyć pozostałe mienie przed rabunkami. [...] Na początku marca 1945 roku okolice Świdwina nie były już niemieckie. W samym mieście w tym momencie było dziesięć tysięcy Niemców i tylko kilkunastu Polaków. Utworzono więc naprędce władze miasta, na których czele stanął Jan Górski, i rozpoczęto wysiedlanie dotychczasowych mieszkańców. Trwało to ponad rok. Wysiedlenia nie powstrzymała nawet sroga zima następnego roku. Niemcy wyjeżdżali transportami towarowymi. Zimą wielu z nich, zwłaszcza dzieci, zmarło podczas transportu. Niemcy do dziś mają pretensje, że robiliśmy te przesiedlenia zimą. [...] Powstrzymała ten proceder angielska delegacja, która wstrzymała przesiedlenia. Przesiedleńcy zostali zebrani w barakach na ul. Szczecińskiej na terenie POM-u, gdzie czekali na kolejne transporty. Wagonami jechali do Szczecina. Tam, w Gumieńcach, w cukrowni był punkt repatriacyjny. Niestety po drodze byli często ograbiani z tego, co mieli. [...] Najpierw pojawili się Polacy z Gniezna, Bydgoszczy i Poznania. Przyjeżdżali na rekonesans. Część z nich pozostała [...]. Potem zaczęli pojawiać się kolejjarze, pierwsze urzędy pocztowe. Zaczęła napływać ludność z centralnej Polski. Niektórzy zaczęli wybierać po kilka różnych mieszkań. Zaznaczali, że są zajęte. Pisali np. 'Tu mieszka męczennik z Warszawy'”.

Z szabrownikami mieliśmy i rodzinne doświadczenia. Ojciec, jako kolejjarz, został skierowany do pracy na Ziemi Zachodniej. Wybrał Świdwin, a ściślej Świdwinę, bo taką nazwę miasto wówczas nosiło. Wybrał opuszczony domek po niemieckim dróżniku przy ul. Szczecińskiej 1. Dom znajdował się

niedaleko stacji, miał komplet mebli, a nawet pianino na piętrze. Pojechał po rodzinę do Sierpca. Gdy wrócił, dom był ogołocony z mebli, a instrument muzyczny z piętra wyniesiono przez wybitą ścianę. Potrzebne meble kupił od opuszczających miasto Niemców, co nie było zbyt powszechnie stosowaną praktyką. Można było je po prostu zabrać. Pamiętam jako dziecko częste odwiedziny Niemek, bowiem moja Mama, z dziada pradziada Pomorzanka, znająca doskonale niemiecki, pomagała im załatwiać sprawy w urzędach polskich. Podobnie czyniła w czasie okupacji, tylko wówczas Polakom w urzędach niemieckich. Dalej ks. Zalewski pisze:

„Osadnicy pochodzili z różnych rejonów kraju. Nie zawsze sąsiedzi potrafili dogadać się ze sobą. Często dochodziło do kłótni. Zdaje się, że w Cieszeniewie sąsiedzi spierali się o to, czyja jest studnia. W tym sporze poszli tak daleko, że jeden drugiego zabił. Złą rzeczą było to, że po zwolnieniu z wojska tzw. osadników wojskowych dokwaterowano do gospodarstw prowadzonych przez Polaków, którzy jako robotnicy przymusowi pracowali u Niemców nawet przez pięć lat. Przez ten czas nabyli już umiejętności dobrego gospodarowania. Szanowali ziemię, obsiewali ją. Natomiast wielu z osadników wojskowych nie chciało pracować. Wybierali raczej alkohol i zabawę. To sprawiło, że wiele gospodarstw już po wojnie zostało przez nich zniszczonych. Gospodarstwa o powierzchni ponad 100 hektarów były zajmowane przez Państwowe Nieruchomości Ziemskie. To był dobry pomysł. Urzędnikami w nich byli niedawni właściciele ziemscy, inspektorzy rolni i agronomi. Przyjeżdżali tu, bo albo w Polsce centralnej zostali pozbawieni swoich dóbr, albo ciążyła na nich działalność w Armii Krajowej. Ich mądrość polegała i na tym, że potrafili słuchać Niemców, którzy tu jeszcze byli, a którzy chętnie opowiadali o strukturze gleby na swoich gospodarstwach i o stosowanych płodźmianach. W pierwszej fazie gospodarstwa miały bardzo dobre zbiory, bo ziemię charakteryzowały się wysoką kulturą rolną. Z czasem zaczęło być coraz gorzej, a to za przyczyną tworzonych spółdzielni produkcyjnych i państwowych gospodarstw rolnych. Były przypadki, że dyrektorem takiego przedsiębiorstwa był np. fryzjer, który czasem nie miał rozeznania, co rośnie na jego polu. [...] W Świdwinie na 10 tysięcy mieszkańców było około 150 katolików. W czasie wojny korzystali z kaplicy, która znajdowała się za Bra-

mą Rycerską (przy ul. Łącznej – przyp. Z.Cz.) na pierwszym piętrze. Raz w miesiącu odbywały się tam nabożeństwa dla Polaków. Mieszkańcy wioski potrzebowali przepustki od sołtysa na uczestnictwo we mszy świętej. Potem zaniechano tej praktyki”.

Ruiny kościoła

Mało znana jest tragiczna historia katolickiego proboszcza świdwińskiej parafii ks. Alfreda Nadolskiego. 6 marca został aresztowany i wywieziony do ZSRR.

Odbudowa kościoła

Kiedy trzeciego marca radzieckie czołgi wjechały do miasta, ktoś z wieży kościoła do nich strzelał. Potem okazało się, że to chłopcy z Hitlerjugend. Rosjanie wystrzelili kilka zapalających po-

cisków i wieża zaczęła się palić. Pastor niemiecki był na to przygotowany i pożar szybko ugaszono. Dużo gorzej było dwa dni później, kiedy to przez Świdwin wracali Niemcy pokonani w Połczynie-Zdroju. Rosjanie im na to nie pozwolili i Świdwin zaczął płonąć. Oprócz budynku, w którym znajdował się lazaret, spłonęło całe miasto, łącznie z kościołem”.

W dalszej części artykułu burmistrz Jan Górski wspomina, jak z pastorem ewangelickim rozpoczęli odgruzowywanie zniszczonego kościoła i o zawiązaniu się komitetu odbudowy. Pierwsze nabożeństwa odprawiano w przejętej kaplicy protestanckiej przy dzisiejszej ul. ks. Jerzego Popiełuszki. Nabożeństwa sprawował ks. Józef Kępka, przybyły za osadnikami. Paramenty liturgiczne pochodziły z dawnej kaplicy katolickiej.

„W czerwcu 1946 roku skończyłem burmistrzowanie, założyłem firmę zbożową, sprzedawałem rolnikom cegielki (na odbudowę kościoła – przyp. Z.Cz.), a ci byli bardzo hojni. Bardzo szybko udało nam się odbudować kościół. Poświęcono go przed Bożym Narodzeniem 1947 roku”.

Później dowiedziałem się o przyczynach tak nagłego (po niespełna czterech miesiącach urzędowania) odejścia ze stanowiska burmistrza Górskiego. Sam burmistrz niechętnie o tym wspominał. Przyczyną tego było przeciwstawienie się szabrowniczym praktykom części miejscowego, czołowego aktywu milicyjno-ubeckiego i partyjnego. Wracając do wątku przesiedleńczego, w marcu 1995 roku pisałem w „Gazecie Świdwińskiej” (nr 46): „Z okazji marcowej rocznicy należy również pamiętać o innych faktach historycznych dotyczących naszego grodu, a dotychczas skrzętnie ukrywanych. [...] sposób, w jaki dokonano wysiedlenia zamieszkałej tu od stuleci miejscowej ludności [...], którą czterema transportami kolejowymi podczas ciężkiej zimy 1945/1946 wywieziono

za Odrę w bydłych wagonach. Nie byli to żołnierze. Byli to starcy, kobiety i dzieci. W transportach zmarło 260 osób”. O liczbie zmarłych dowiedziałem się ze źródeł niemieckich. Dostało mi się wówczas od niektórych czytelników. Pytano się, czy nie jestem działaczem Związku Wypędzonych. Na szczęście nie wypędzano mnie ani ze Wschodu, ani z Zachodu i działaczem żadnego ziomkostwa (poza aktualnym świdwińskim) nie jestem. Po tym artykule nadszedł do redakcji gazety list od burmistrza Górskiego, w którym napisał: „Są cienie i bolesne strony tej akcji już po wojnie, ale nie chcę w tym piśmie tego opisywać. Nie pamiętam, by z transportu [...] wróciło 260 zwłok. Prawdą jest, że do tego obozu Szczecin Gumieńce na początku ostrej zimy przewożono ludność niemiecką w wagonach towarowych. Po drodze i na stacji zabierano zwłoki, szczególnie dzieci i starców. To taka tragedia [...] stwierdzam, że za owoce tej akcji przesiedleńczego nie było odpowiedzialne. Ja, jako burmistrz, nie miałem żadnych uprawnień do wglądu tej akcji, za wyjątkiem obowiązku wyżywienia”.

opracował Zbigniew Czajkowski

Zbigniew Czajkowski – świdwiniąnin, emerytowany strażak, autor wielu tekstów o przed- i powojennej historii miasta publikowanych w miejscowej prasie. Uhonorowany przez Ambasadę Izraela i Żydowski Instytut Wydawniczy dyplomem za ratowanie zabytków kultury żydowskiej oraz Medalem Rudolfa Virchowa. Inicjator budowy lapidarium na cmentarzu poewangelickim upamiętniającego przedwojennych mieszkańców miasta.

SENIORZY WSPIERAJĄ BURMISTRZA

Rada Seniorów jest organem doradczym dla władz samorządowych. Składa się z ośmiu osób powyżej 60. roku życia i zamieszkałych na terenie Świdwina. Rada ta będzie wspomagać burmistrza i Radę Miasta pomysłami dotyczącymi lokalnego środowiska, a zwłaszcza spraw seniorów. Na pierwszym posiedzeniu burmistrz **Jan Owsiak** zapewnił, że władze miasta są otwarte na współpracę oraz gotowe do pomocy w rozwiązywaniu problemów osób starszych. Następnie dokonano wyboru prezydium Rady. Tworzyć go będą: **Regina Barszcz** – przewodnicząca, **Teresa Marcinkowska** – wiceprzewodnicząca, **Janina Lewandowska** – sekretarz, **Ryszard Czernik**, **Jadwiga Galman-Bocheńska**, **Janina Krotowska**, **Teresa Szuster**, **Józef Walkowski**.

E.W.

WIECZÓR KOLĘD NA TARTACZNEJ

Tradycyjnie już w przededniu święta Trzech Króli **Mirosława Gajek** zorganizowała wieczór kolęd. Uczestniczyli w nim biskup ordynariusz **Wiesław Śmigiel**, ksiądz biskup senior **Andrzej Suski**, księża prałaci **Marek Rumiński** i **Jarosław Kwaśniewski**, prezydent Torunia **Michał Zaleski** z małżonką **Krystyną**, Danuta i **Jerzy Bańkowsky** oraz **Halina** i **Adam Marszałkowie**.

H.M.

MARIANNA I ZUZANNA TAŃCZYŁY DLA ORKIESTRY

Wśród instytucji, które wsparły kolejną edycję Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, znalazł się działający przy Młodzieżowym Domu Kultury zespół folklorystyczny Młody Toruń. Występują w nim autorki Wydawnictwa Adam Marszałek **Zuzanna** i **Marianna**. Występ zespołu został entuzjastycznie przyjęty przez licznie zgromadzoną publiczność.

A.M.

PROBLEMATYKA BLISKOWSCHODNIA NA KONGRESIE AZJATYCKIM

Z każdą kolejną edycją Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego poszerza się jego zakres problemowy i geograficzny. Ostatnio znana badaczka dr **Magdalena Lewicka** wystąpiła z propozycją o dodanie do programu Kongresu tematyki bliskowschodniej, a przede wszystkim arabskiej. W rozmowie z dyrektorem Wydawnictwa Adam Marszałek **Iwoną Nadolską-Bartosiak** i sekretarzem Kongresu **Karoliną Targus** zadeklarowała ścisłą współpracę z organizatorami wydarzenia.

K.G.

O TORUŃSKICH LEKARZACH RAZ JESZCZE

Wydana w 2016 roku książka *Zasłużeni lekarze toruńscy we wspomnieniach. Wybrane sylwetki z XIX i XX stulecia* pod redakcją prof. prof. **Lecha Bieganowskiego** i **Waldemara Jędrzejczyka** spotkała się z dużym zainteresowaniem czytelników. W związku z tym Wydawnictwo Adam Marszałek podjęło decyzję o rozpoczęciu prac nad wydaniem drugim tej publikacji, uzupełnionym o kolejne biogramy przedstawicieli toruńskiego środowiska medycznego. Podczas spotkania w naszej oficynie prof. **Waldemar Jędrzejczyk** oraz dr **Sławomir Badurek** rozmawiali z prezesem dr **Adamem Marszałkiem** o szczegółach procesu wydawniczego. Ustalono, że ze względu na objętość zebranych wspomnień nowe wydanie będzie składało się z dwóch tomów. W spotkaniu uczestniczył także redaktor prowadzący **Paweł Jaroniak**.

W.R.